

Vědce při pokusu s podstrčeným vejcem nesmí vidět pták. Z hnízda by jej vyhodil

OLMOUC Vědci už 200 let dělají při sledování reakce ptáků na podstrčená vejce zřejmě jednu zásadní chybu. V důležitém okamžiku pokládání vejce do hnízda se nechávají nacytat ptačími samičkami, které nechťené vejce pak častěji vyhazují ven. Výsledky odborných studií kvůli tomu mohou být zkreslené. Přišli na to vědci z Univerzity Palackého v Olomouci, díky kterým se možná budou měnit dlouho zavedené metodiky pokusů s podstrčeným vejcem. Studie olomouckých vědců byla zveřejněna v prestižním odborném časopise Scientific Reports.

Olomoučtí ornitologové Daniel Hanley, Peter Samaš, Josef Heryán a Tomáš Grim a jejich kolega z newyorské městské univerzity Mark E. Hauber se zaměřili na kosa a drozdy. Zkoumali zhruba 350

hnízd v Olomouci a okolí, kde oba druhy žijí přirozeně. Pod jejich dohledem byla i hnízda na Novém Zélandu, kam lidé tyto ptáky před 150 lety vysadili.

Zatímco drozdí samičky jsou velmi plaché a po vyrušení vědcem raději odletěly z dohledu, tak některé odvážnější samice kosa zůstaly nedaleko a pozorovaly, co se v jejich hníždě děje.

Důležitý faktor: samice u hnízda

„Samice kosa tak měly větší možnost pozorovat pokus a mnohem častěji cizí vejce odmítly. Naopak reakce na cizí vejce u samic drozda nebyla vyrušením z hnízda ovlivněna,“ upozornil Grim.

Sledování reakcí hostitelů na pokusná vejce je podle něj jedním z nejstarších pokusů v biologii

a nyní se zdá, že badatelé dosud nepostupovali správně.

Nová studie je podle Grima ukázkovým příkladem toho, že vědci občas dospějí k důležitému závěru náhodou při řešení zcela jiného problému. „Je to vedlejší produkt výzkumu kolegy Samaše na Novém Zélandu. Napadlo ho poznamenávat si, zda samici na hníždě potkal, či nikoliv. K jeho i našemu překvapení se prokázalo, že je to zdaleka nejdůležitější faktor, který vysvětluje chování kosích hostitelů.“

Návštěva ptačích parazitů, z nichž nejznámější je kukačka obecná, znamená pro hostitele zpravidla velkou pohromu. Péče o cizí mládě totiž ptáky stojí mnoho energie. Proto se snaží cizí vejce zničit. Aby vědci zákonitosti tohoto chování pochopili, podstrkují jim cizí skutečné nebo umělé vejce. (ČTK)